

Cineaste Griet Teck maakt docu over de bewoners van Huis Perrekes

GEEL, GENT – Regisseur Griet Teck is door de grote poort de wereld van de film binnengestapt. Met haar debuut 'Feel my love', een indringende documentaire over de bewoners van Huis Perrekes in Geel (Oosterlo), behaalde ze de vierde plaats op het filmfestival van Rotterdam en kreeg ze een minutenlange staande ovatie op de avant-première in een volle Warandeschouwburg. Canvas zendt volgend jaar de documentaire uit. Suiker zoekt Griet Teck op in Gent.

Huis Perrekes is een woonzorgcentrum voor personen met dementie. In drie huizen verblijven telkens vijftien personen. Uniek in Huis Perrekes is dat er gefocust wordt op wat de bewoners nog kunnen; niet op wat ze al hebben moeten inleveren. Er heerst een huiselijke, warme gezelligheid. Het personeel draagt geen uniform, er wordt muziek gemaakt, er zijn dieren aanwezig en de bewoners voeren in de mate van het mogelijke huiselijke taken uit. In 'Feel my love' registreert Griet Teck het dagdagelijkse leven in Huis Perrekes met veel gevoel voor detail en met het grootste respect voor de mensen die er verblijven. "Ik had massa's en massa's film. De uitdaging was om al dat materiaal zo sterk uit te puren dat er iets 'universeels' zou overblijven. Ik denk dat ik daarin geslaagd ben."

– Hoe ben je ertoe gekomen een film te maken over personen met dementie?

Het is juist te zeggen dat het onderwerp tot bij mij gekomen is. Carla Molenberghs, directrice van Huis Perrekes, heeft contact opgenomen met

meteen diep onder de indruk van de manier waarop in Huis Perrekes met dementie wordt omgegaan.

– Filmen in Huis Perrekes lijkt me nog niet zo eenvoudig. Hoe ben je te werk gegaan?

Vanzelfsprekend kan je niet zomaar beginnen te filmen. De bewoners moeten je aanvaarden. Of beter gezegd: je aanwezigheid mag niet door hen in vraag gesteld worden. Daar moet je je tijd voor nemen. Ik ben bijzonder dankbaar dat ik daar de tijd voor gekregen heb. Een jaar lang ben ik heel intens aanwezig geweest in Huis Perrekes. Als voorbereiding op het filmen zelf was dat een ideale situatie. Gemiddeld was ik twee tot drie dagen per week in Huis Perrekes. Soms bleef ik er ook slapen. Zo ging ik tot de familie behoren. Want dat is Huis Perrekes: een familie. Het onderscheid tussen bewoners en personeel is er veel kleiner dan in de klasieke zorgcentra.

– Je bent opgegroeid met een broer met een mentale beperking. Kon je die ervaring gebruiken bij de omgang met personen met dementie

als ik volledig geïntegreerd was, ben ik beginnen filmen.

– Ik neem aan dat je niet met een dozijn spots en een filmcrew kon werken. Waren er op technisch vlak niet te veel beperkingen om de kwaliteit van de film te kunnen garanderen?

Dat viel goed mee. Je moet natuurlijk creatief zijn, maar voor alles is een oplossing. Filmen deed ik gewoon met daglicht of het aanwezige licht. Voor een goed geluid werkte ik met zender-tjes die ik her en der had verstopt en die de bewoners opgespeld kregen. Ik maakte ook gebruik van een vaste camera die ik soms gewoon een tijdje liet draaien terwijl ik in de buurt was. Het was altijd spannend om achteraf te bekijken wat dat had opgeleverd. Veel, zo bleek. In de film zitten een aantal fragmenten die op die manier opgenomen zijn. Het slotbeeld bijvoorbeeld, wat ik ijersterk vind.

– Je weet nooit op voorhand wat je zal filmen, welke richting een gesprek zal uitgaan, hoe een bewoner zal reageren. Is het niet moeilijk

deze film wil ik de mensen tonen, niet de ziekte. Het zijn gewoon mensen met dezelfde noden en verlangens als ieder van ons.

– Het is inderdaad een positieve film. Met veel muziek en zelfs een vleugje humor.

Deze film wil ik de mensen tonen, niet de ziekte. Het zijn gewoon mensen met dezelfde noden en verlangens als ieder van ons. Het is inderdaad een positieve film. Met veel muziek en zelfs een vleugje humor. Deze film wil ik de mensen tonen, niet de ziekte. Het zijn gewoon mensen met dezelfde noden en verlangens als ieder van ons.

– Dat levert beklievende beelden op, bijvoorbeeld van de man die klarinet speelt.

Dat is inderdaad een straf fragment. Vind ik ook. Ooit, lang geleden, heeft hij klarinet gespeeld. Je ziet wat het met hem doet als hij dat instrument vastneemt en probeert te herkennen. Het hele huis wordt stil als hij begint te spelen en te improviseren. De blikken van de medebewoners spreken boekdelen. Er gaat een grote rust van uit. Het is ongelooflijk wat muziek met mensen doet. Personen met dementie die al een groot deel van hun geheugen zijn kwijtgespeeld, kunnen vaak liedjesteksten van voor naar achter meezingen. Dat is fantastisch. Huis Perrekes hecht terecht veel belang aan muziek.

– Waar is 'Feel my love' nog te zien?

Hij gaat nu naar een filmfestival in Zuid-Korea en zal daarna verder reizen. Hij zal nog uitgezonden worden op Canvas, maar de datum daarvan is nog niet gekend. Hij zal te zien zijn in enkele bioscopen en cultuurcentra en daarnaast proberen we ook het 'sociale veld' aan te spreken: zorginstellingen, dienstencentra... De film leent zich daar immers uitstekend toe. 'Feel my love' laat geen verzorgers, experts of wetenschappers aan het woord. De film observeert, neemt geen standpunt in en is daarmee een ideaal vertrekpunt voor een thema-avond of debat.

(Surf naar www.feelmylovefilm.com voor up-to-date info over vertoningen van 'Feel my love').

Tekst: Roel Sels
Foto's: Griet Teck

“Ik wil de mensen tonen, niet de ziekte”

mij nadat ze op de radio een interview van mij had gehoord over mijn kortfilm 'Johan'.

Johan is mijn broer: een boom van een kerel, een volwassen man, maar mentaal ongeveer twee jaar oud. Met de film die ik over hem maakte, won ik de tweede prijs bij Frappant XPO, een wedstrijd die de provincie Antwerpen inricht voor jonge kunstenaars. De kortfilm kreeg nogal wat aandacht in de pers en werd goed onthaald. En toen Carla Molenberghs mij op Klara hoorde vertellen over 'Johan' nam ze contact met mij op. Ze nodigde me uit in Huis Perrekes. Het klikte meteen. Carla hield van de manier waarop ik Johan had geportretteerd en ik was

of zijn die werelden te verschillend van mekaar?

Wat gemeenschappelijk is, is het onvermogen om via de taal te communiceren. Dat is bij mijn broer ook zo. Handelingen en tactiliteit worden dan belangrijker: elkaars hand vasthouden, samen lachen om iets stoms. Oogcontact ook. Een blik. Met die 'andere' manier om te communiceren, was ik wel vertrouwd.

– Hoe lang heeft het geduurd voor je je camera bovengehaald hebt?

Toch wel een aantal maanden. De eerste weken en maanden hielp ik mee waar ik kon, ging ik wandelen met de bewoners, leerde ik de families kennen. Af en toe had ik mijn camera wel mee, zodat iedereen eraan kon wennen. Pas

zo'n film te maken? Het lijkt me de omgekeerde wereld. Normaal heb je een verhaal in je hoofd en dat film je dan scène na scène. Jij hebt een hoop filmmateriaal verzameld en daaruit moet je dan een coherente documentaire zien te destilleren.

Ik was er niet zozeer in geïnteresseerd om een verhaaltje te vertellen. Ik merkte onmiddellijk dat het leven in Huis Perrekes 'hier en nu' plaatsvindt, dat het genesteld is in de dagelijkse rituelen en gedragen door de omgeving. Ik vond vooral interessant hoe je in de omgang met personen met dementie de focus kan leggen op wat die mensen 'hier en nu' nog kunnen en niet op wat ze al aan capaciteiten ingeleverd hebben. In